

СУЧАСНИЙ СТАН АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ М'ЯСНОГО ПТАХІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

***ЗАБОЛОТНИЙ В. С., АСПИРАНТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ***

Світове виробництво м'ясопродуктів птиці останніми роками значно зросло. На сучасному етапі розвитку світової економіки м'ясо птиці являється одним з основних, порівняно недорогих джерел надходження білкових продуктів харчування для населення.

В нашій державі досить сприятливі агрокліматичні умови для розвитку агропромислового комплексу (АІЖ) в цілому та м'ясного птахівництва зокрема.

Протягом останніх років галузь виробництва м'ясопродуктів в Україні помітно активізувалася за рахунок збільшення платоспроможного попиту в умовах неясності ринку.

М'ясне птахівництво відіграє особливу роль як в агропромисловому комплексі так і в народному господарстві України в цілому. Воно забезпечує населення країни дієвими висококалорійними продуктами харчування, які за поживністю переважають більшість продуктів харчування. Так, у м'ясі курей та індиків міститься до 23 % протеїну і 17—24 % жиру, у м'ясі качок і гусей — відповідно 23—34 % і 16—46 %. У 100 г м'яса міститься 30-40% добової потреби у білках, необхідних для дорослої людини [1,88].

В сучасних умовах розвитку ринкової економіки України гостро постає питання формування нових аналітичних підходів до забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції птахівництва, зокрема його м'ясного напрямку. Причиною цього є кардинальні зміни, що відбулися у вітчизняній економіці за останні два десятиліття, а саме: перехід від адміністративно-планової до ринкової моделі економіки, вихід на вітчизняний ринок іноземних виробників, розвиток експортно- імпорتنих товарно-грошових потоків та інше.

В умовах вступу України до СОТ основоположним елементом у забезпеченні конкурентоспроможності продукції м'ясного птахівництва є підвищення її якості. Вихід на світові ринки неможливий без одержання вітчизняними підприємствами сертифікатів відповідності світовим стандартам якості.

Проблема підвищення якості товарів, робіт, послуг є досить складною та багатогранною, її ефективне розв'язання можливе лише за умови, що всі учасники виробничого процесу не тільки переймуться прагматичним боком цієї справи, але й сформулюють нову, сучасну систему поглядів, розвиватимуть і вдосконалюватимуть систему управління якістю. [2, 43]

Нижче наведемо основні стандарти якості що діють на даний момент у Євросоюзі та світі.

Таблиця 1

Стандарти якості в м'ясопереробній промисловості ЄС

Нормативний документ	Країни в яких, діє	Цілі
НАССР (Hazard Analysis and Critical Control Point) - стандартизація якості процесу виробництва продуктів харчування	Весь світ. рекомендовано в якості стандарту для процесу переробки сільськогосподарської продукції <i>УАО</i> .	Вивчення можливих ризиків пов'язаних з проблемами безпеки продукції. Виявлення шкідливих організмів які містяться в продуктах харчування. Перевірка проходить відповідно із документуванням всіх етапів.

Продовження табл. 1

1	2	3
Захищене призначення походження (PDO)	Країни ЄС, розроблена за сприяння комісії ЄС	Гарантувати споживачам якість продукції.
Захищена географічно інформація (PGI)	Країни ЄС, розроблена за сприяння комісії ЄС	Гарантувати споживачам якість продукції.
Традиційний документ гаранту (TSG)	Країни ЄС, розроблена за сприяння комісії ЄС	Гарантувати споживачам якість продукції.
ISO 9001:2000	Весь світ	Аналіз системи управління якістю
GlobalGAP	Країни ЄС	Вдосконалення рівня безпеки продукції шляхом моніторингу системи управління якістю відповідно до євро

		стандартів.
Q&S	Німеччина та решта країн ЄС	Показати рівень системи управління якістю, дослідити всі етапи постачання починаючи з виробництва продукції до кінцевого споживача, гарантувати дотримання стандартів.
BRC Світовий стандарт	Великобританія, країни ЄС, інші країни світу, трейдерні компанії.	Гарантувати дотримання мінімальних стандартів, показати рівень системи управління якістю, системи аудиту на переробних підприємствах
Міжнародні стандарти продовольства (IFS)	Країни ЄС, інші країни світу, трейдерні компанії.	Гарантувати дотримання мінімальних стандартів, аудиту на переробних підприємствах.

стосовують при реалізації кінцевому споживачу

Якість продукції є найважливішою умовою ефективного входження на ринок м'яса птиці як вітчизняний так і світовий.

Отже ми бачимо, що питання якості продукції м'ясного птахівництва гостро постало перед вітчизняними виробниками. Для виходу українських підприємств на світовий ринок досліджуваної продукції просто необхідно привести якість своїх товарів у відповідність до світових стандартів.

В нашій державі існуюча на сьогодні система аналітичного забезпечення не дає повного уявлення про якість продукції м'ясного птахівництва. Особливо на початкових стадіях виробництва.

Головною причиною цього є те, що вітчизняна система аналітичного забезпечення базується на застарілій формі первинного обліку господарських операцій. Регістри первинного обліку, що використовуються в Україні універсальні для всього агропромислового комплексу. Одні і ті ж самі облікові регістри (наприклад щоденник надходження сільськогосподарської продукції, акт оприбуткування приплоду тварин та інші) однаково застосовуються в усіх галузях сільськогосподарства.

Головним недоліком використання цих застарілих форм первинного обліку у м'ясному птахівництві є те, що інформація про якість відображається лише на стадії виходу кінцевої продукції, тобто

неможливо задокументувати якість на всіх стадіях виробництва, як того вимагає система стандартизації НАССР

Тобто ми бачимо, що без належним чином вдосконаленої системи первинного обліку та аналітичного забезпечення управління якістю продукції, що досліджується вихід вітчизняних підприємств на світові ринки значно ускладнюється.

Крім того якість є ключовим критерієм конкурентоспроможності ще й на внутрішньому ринку. Коли споживач буде впевнений, що вітчизняна продукція не поступається за якістю імпортній, а її ціна нижча, звичайно такий споживач надасть перевагу саме вітчизняній продукції.

Підвищення рівня аналітичного забезпечення управління конкурентоспроможністю м'ясного птахівництва дозволить наситити український ринок якісною вітчизняною продукцією, зменшити імпорт та збільшити рівень експорту даної продукції, що в свою чергу призведе до зростання валютних надходжень на територію України, що позитивно позначиться на стабільності вітчизняної економіки в цілому.

Таким чином ми бачимо що якість є ключовим елементом забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції як на українському так і на світовому ринках, рівень якості значною мірою залежить від рівня її аналітичного забезпечення. Тобто вдосконалення останнього приведе до підвищення конкурентоспроможності продукції.

Література.

1. Петров В. М./«Організація та шляхи підвищення ефективності виробництва яєць» // Вісник ХНАУ ім Докучаєва. Серія "Економіка АПК і природокористування". -2007.- С. 88.
2. Дикань В.// Управління якістю ж фактор конкурентостійкості підприємства// Економіка Цкраїки №1 199бр с. 43-47
3. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия / Ю.Б. Иванов, А.М. Тищенко, Н.А. Дроботько, О.С. Абрамова. - Харьков. Издательство ХНЗУ, 2004. - 256 с
4. Корсун Т.А. Формирование конкурентоспособных предпринимательских структур/Мзвестия ИГЭА №5(61) 2008 с.9-11
5. Мармуль Л.О, Аверчева Н.О. Економічна ефективність в галузі птахівництва //Таврійський науковий вісник.- Випуск 16,- Херсон.- 2000.С. 142-145.

Науковий керівник – Кирилюк О.Ф., к.е.н.